
KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM

İLT204U

KISA ÖZET

1. Ünite - Kültürlerarası İletişim Nedir?

Dünyada son elli yılda gerçekleşen küreselleşme sonucu;

Kültürlerarası **iletişim** de “farklı kültürlere mensup insanlar arasında etkileşim ve anlam aktarımları, yabancıнын algılanması, açıklanması ve kültürel farklılıkların gözetilmesi gibi konuları inceleyen disiplinler arası bir bilim dalı olarak, bu sorun alanlarını incelemek için oluşturuldu.

KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMİN KONUSU

İnsan toplulukları kendi içlerinde anlaşmanın, üyelerinin birbirlerini anlamasının yolunu, uzlaşarak, ortak sembollere belirli anlamlar yüklemek suretiyle buldular. Zamanla, aktarılması gereken anlamlar çoğalınca sembollerin sayısı arttı, nitelikleri de değişti. Sesle aktarılan anlamlar yavaş yavaş sözcüklere yüklendi, konuşulan diller ortaya çıktı. Sözlü iletişim gelişti ve sadece somut dünya değil, düşünceler, hayaller ve duygular gibi soyut kavramlar da dille anlatılabilir oldu. Her topluluk kendine özgü sözsüz iletişim sembolleri de geliştirdi. Böylece topluluklar birbirlerinden farklı diller ve sözsüz sembollerle kendi içlerinde anlaşarak yaşamlarını sürdürmeye başladılar. Kültür dediğimiz bu farklı yaşam biçimleri toplulukları birbirinden ayırmaya başladı.

KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM BİLİMİNİN AMACI

Kültürlerarası iletişim disiplininin amacı, farklı kültürlere mensup insanlar arasında gerçekleşen etkileşim sürecini bütün yönleriyle anlamak, açıklamak ve bu tür iletişim süreçlerinin olası sonuçları hakkında öngörüler geliştirerek etkin iletişimin yollarını aramaktır.

KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM BİLİMİNİN GELİŞİM TARİHİ

Kültürler arasındaki farklılıkların iletişim sürecine etkisinin eskiden beri bilindiğini gezginlerin yazdığı seyahatnamelerden anlıyoruz. Ruy Gonzales de Clavijo'dan Evliya Çelebi'ye kadar birçok gezgin kendi ülkeleri içinde ve dışındaki yerleri gezmiş ve gördüklerini, deneyimlerini kitaplaştırmıştır. Kültürel farklılıkların, iletişim davranışlarında somutlaşarak yanlış anlamalara yol açtığı ancak II. Dünya Savaşı yıllarında iletişim ve kültür alanında çalışan bilim insanlarının dikkatini çekebilmiştir. Ruth Benedict adlı Amerikalı antropolog, Amerika Birleşik Devletleri Savaş Enformasyon Dairesi için gerçekleştirdiği araştırmalar yoluyla Japonların iletişim davranışlarının onların kültürü ile olan bağlantısını anlamaya çalışmıştır. Eski dilde “seyyah” denilen gezginlerin yazdığı gezi kitaplarına “seyahatname” denir. Bireysel gözlemleri içeren bu kitaplar bilimsel açıdan olmasa da belirli dönemler hakkında fikir vermeleri bakımından önemli yapıtlar olarak değerlendirilir. Ruy Gonzales de Clavijo XIII. yüzyılda, Papalık elçisi olarak Moğol imparatoru Timur'un yanına giderken Anadolu'yu gezmiş ve seyahatnamesinde izlenimlerini yazmıştır.

İletişim, kuralları olan, çözümlenebilen ve araştırmacıların bireyler arası etkileşimin kültürel kalıplarını kuramsal olarak ifade edebilecekleri bir alandır.

KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Kültür:

Kültürlerarası iletişim, kültür bilimleri ile iletişim bilimlerinin kısmen örtüştüğü bir disiplin olduğu için burada antropologların kullandığı geniş anlamli kültür kavramını iletişim bilimlerinin kullandığı terim ve kavramlarla açıklamaya çalışacağız.

Edward T. Hail, *kültürle iletişimi birbirinden ayırmaz. Ona göre, kültür insan toplulukları tarafından, insanın temel gereksinmelerini karşılamak üzere üretilen, yaratılan her türlü insan yapısı ürünler bütünüdür.*

Barınma ihtiyacının karşılanması temeline dayalı mimariden, sözel iletişim gereksinmesi nedeniyle yaratılan dillere, yeme gereksinmesinin karşılanması için geliştirilen gastronomiye kadar her şey kültür kavramı altında toplanır.

Topluluk olmanın temeli ise etkileşime, başka deyişle iletişime dayanır. *O halde kültür, topluluğu bir arada tutan, iletişimin ürünü, sonucu ve sebebidir. Yani "iletişim kültür, kültür de iletişimdir" (Hall, 1959:169).*

Kültür, sembol, anlam ve normların tarihsel aktarım sistemidir

Kültürlerarasılar:

Temel olarak insan gereksinmelerini karşılamak amacıyla üretilen kültür öğeleri zamanla farklı bölge, koşul ve topluluklar içinde birbirine benzemeyen değişim süreçlerinden geçerler. Bir süre sonra, kültürlerin hem somut hem de soyut yönleri, başka deyişle hem maddi hem de maddi olmayan öğeleri değişir ve bütün olarak farklı kültürler ortaya çıkar. Aynı topluluk içinde de cinsiyet, yaş ve meslek gibi farklı insan gruplarının olduğunu biliyoruz. Bu grupların kendi aralarında, anlamı üzerinde uzlaştıkları özgün sembolleri, kendilerine has kural ve normları ve davranış kalıpları vardır. Bir kültür topluluğu içindeki daha küçük grup kültürlerine **alt kültür** diyoruz. Burada kullanılan "alt" ifadesi, o kültürün "aşağıda" olduğu anlamına gelmez. Çünkü "alt Kültür"ün karşılığı olarak bir "üst kültür" kavramı yoktur.

İletişim:

Kültürlerarası iletişimin üçüncü temel kavramı iletişimdir. İletişim başlıca iki şekilde kavranır. İletişimi bir süreç olarak kavrayan **Süreç Yaklaşımına göre**, iletişim birçok bileşenleri olan bir süreç içinde gerçekleşir. İletişim tek bir eylem değil çok boyutlu bir süreçtir.

Bu yaklaşımda iletişim, etkileşimde bulunan tarafların kültürleri dikkate alınmadan tanımlandığında duygu ve düşünceleri paylaşma sürecidir. Bu yaklaşıma göre, hangi kültüre mensup olurlarsa olsunlar, bütün insanlar iletişim sürecinde aynı temel etkinliklerde bulunurlar.

Ancak iletişim sürecinde her zaman paylaşım olmayabilir. Taraflardan biri duygu ve düşüncesini paylaşmak istemediği halde diğer taraf, iletişim sürecinde onun duygu ve düşünceleri konusunda bir fikir edinebilir. *O halde, iletişim sadece istemli olarak gerçekleşen bir süreç değildir.*

İstemli İletişim Yaklaşımı olarak tanımlanan yaklaşım ancak belirli alanlarda geçerlidir ve gündelik yaşamımızın büyük bölümünde istemsiz iletişim süreçleri içinde yer alırız.

İletişim sürecine istemsiz, bilinçsiz, niyetsiz, amaçsız ve kasıtsız olarak katılmak mümkündür. Bu konuda "Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi olmamış" şeklindeki atasözümüz çok açıklayıcıdır. Kültürlerarası iletişimde istem dışı gönderilen mesajlar daha büyük önem taşır.

Anlam Yaratma Yaklaşımı'na göre, iletişim bir anlamın karşı tarafın zihnine aktarılması durumudur. Kodlama içsel bir eylemdir, sözlü ve sözsüz sembollerin anlam oluşturacak şekilde bir araya getirilmesini ifade eder. *İnsan iletişiminde kodlama*, iletişim kurabilmek için çeşitli görsel ve sessel sinyallerin belli kurallara veya kodlara göre düzenlenmesi demektir. İletişim kanallarının kullanım yolu ve tercihi kültürden kültüre değişir. Algılanan iletiden çıkarılan anlam kaynağın aktarmak istediği anlamla örtüşüyorsa bu iletişime "etkin iletişim" denir.

Algılama, uyarıların duyu organlarıncaya fark edilip zihinsel süreçlere dâhil edilmesi demektir.

İletişimin İşlevleri:

İster süreç yaklaşımıyla ister anlam aktarımı yaklaşımıyla açıklansın, insanlar iletişim gereksinmesini karşılamak için çeşitli davranışlarda bulunurlar.

Bir anlamı aktarmaya yönelik bu tür bütün davranışlara iletişim davranışı diyoruz.

- **İletişimin birinci işlevi bilgi ya da enformasyon aktarmakta.**
Birçok kültürde iletişimin bu işlevi diğerlerine göre üstün tutulur ve iletişimin temel amacı nesnel anlam aktarımını sağlamak olarak görülür. Bu kültürler için önemli olan, anlamın en kısa, kolay ve yanlış anlamaya meydan vermeyecek şekilde, aktarılmasıdır.
- **İletişim davranışlarının ikinci işlevi,** istemli de olsa istem dışı da olsa sosyal ilişkileri etkilemek.
- **İletişim davranışlarının üçüncü işlevi,** yararçı işlevdir.
- **İletişimin dördüncü işlevi,** zihni ve psikolojik süreçlerle ilgili olan öznel ve duygusal işlevidir.

İletişim Sürecinin Özellikleri:

Düşüncelerimizi ve duygularımızı doğrudan değil semboller vasıtasıyla aktarırız. Bu semboller ses, nesne, hareket, renk, temas olabilir. *Bireyin içinde bulunduğu ve başkasının giremediği sınırların genişliği kültürden kültüre değiştiği gibi duygu ve düşünceleri aktarmak için yararlandıkları semboller de kültürden kültüre değişir.*

Konuşulan dil seslerden ibaret olan sembollerden oluşur. Her insan topluluğu kendi içinde sembollerin taşıdığı anlamlar üzerinde uzlaşma sağlar. Böylece üzerinde uzlaşma sağlanan sessel sembollerin bütünü konuşulan dili oluşturur. Kömür rengine Türkçede “siyah” ya da “kara” denirken, İngilizcede “black”, Almancada “schwarz” aynı anlamı taşıyan sessel sembollerdir.

Bağlam, iletişim süreci gerçekleşirken içinde bulunulan fiziki ortamı, zamanı ve sosyal ilişkiler ağını ifade eder.

Biçim: Şekil.

Biçem: Tarz, üslup.

Her kültürde benzer bağlamda gerçekleşen iletişim süreçlerinin kuralları farklıdır. Kültürlerarası iletişim durumlarını açıklamaya çalışan kuramların oluşturulurken öncelikle kültürel farklılıkları sınıflandırmaya ve hangi kültürel niteliklerin hangi kuralları yönettiğini anlamaya çalışırız. İletişim süreci dönüşürlük özelliğine sahiptir. Dönüşürlük özelliği, dinamiklik özelliğinin sonucudur. Etkileşimde bulunanlar süreç içinde hem gönderen hem alıcı olurlar.

Bu Özetin tamamını, Çıkmış Sorularını, Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/kulturlerarasi-iletisim-ady212u?search=%C4%B0LT204U>